

A gabonarendelelet.

A mezőgazdaság megsegítését célzó kormányintézkedések között a legfontosabb a hivatalos lap július 11-ik számában megjelent gabonarendelelet, amely a gabonaművek értékesítése érdekében az új termelési évre szükségesnek mutakozó rendelkezéseket tartalmazza. E rendelet szerint a gabonajegy (ugynevezett „boletta”) értéke tíz pengőben állapítatik meg, amelyből hat pengő a búzát, rozsot, vagy kétszeres eladó gazdának átadandó szelvényre esik, négy pengő pedig a gabonaalapba folyik és arra szolgál, hogy a külföldi buza és lisztexportnál az illető ország piaci ára és a magyar belföldi buzaár között mutakozó különbséget megtéríthető legyen. A gazda tehát a múlt évi három pengő helyett ebben az évben hat pengő felárat fog kapni a buza, rozs és kétszeres minden métermázsája után. Ebből a hat pengőből három pengő adófizetésre szolgál, a másik három pengőt pedig készpénzben kapja meg a gazda. Amennyiben pedig a folyó év végéig a gazdának adóhátraléka nem volna, avagy kevesebbet tenné ki az adóhátralék az év végén, mint amennyi bolettája van, úgy az adóhátralékokat fölülhaladó bolettaösszeg t is a gazdának készpénzben kifizetik. A rendelet fenntartja azt a multévi intézkedést, amelyet a gabonatörvény az egészen apró olyan gazdaságoknak érdekében tartalmazott, hogy tudniillik az ilyen törpe birtokosok, akiknek nem igen van eladó gabonájuk és ezáltal nem jutnak a boletta segítséghez, az állami földadó elengedése útján segítsenek. Ezért a redelet kimondja, hogy az olyan kisbirtokosok földadója, akiknek kataszteri tiszta jövedelme a 58 pengőt meg nem haladja, vagyis

akiknek terhére előirt állami földadó együttvéve a 11 pengő 60 fillért meg nem haladja, mentesülnek ez adó alól és helyettük a Gabonalap fogja a földadót kiegyenlíteni. Ekként a gabonajegyrendszer által nyújtott támogatás előnyét az a törpebirtokos is élvezi, akinek nincsen saját szükségletén felül eladható gabonafeleslege.

Második fontos újítása a gabonarendeleletnek az, hogy eltörli az eddig érvényes lisztadót, amely fehérlistnél az érték tíz százaléka, barnalisteknél pedig három százaléka volt. Ehelyett egységes kulccsal lisztforgalmiadóválságot állapít meg, amely minden megörölt gabona métermázsája után 2 P 50 fillér lesz. A rozs után semmiféle lisztforgalmi adót nem kell fizetni. A vámörlesben viszont a vámmalom az ő vámkeresete után két százalékos általános forgalmiadót köteles fizetni és ezenfelül a szemes állapotban eladott vámgabona után még a gabona egy szelvényének értékét, vagyis hat pengőt befizetni tartozik. Ha a vámmalom vámkeresetét felörölve akarja értékesíteni, úgy e vámkeresetének minden métermázsája után köteles még négy pengő gabonalevél egyenértékét befizetni. A vámöröl malmokat a legszigorubb ellenőrzés alá helyezik, nehogy gabonajegymentesen kerülhessen forgalomba olyan gabona, vagy örlemény, amely a vámöröl malomba a gazda saját használatára, vagy egyéb gabonajegymentes címen került vámörlésre. Minden vámöröl malom köteles telepén feltűnő helyen egy tájékoztatót kifüggeszteni, amelyben ki kell tüntetni az általa vámörlésért akár gabonában, akár pénzben felszámított munkadíjat, valamint azokat az örleményeket, amelyeket a vámörlés

végett átvett tisztított gabona minden métermázsája után, az örletőnek kiszolgált. A kereskedelmi örlesben a malom csak gabonalevél mellett vehet át búzát.

Lényeges újítás a multévvél szemben végül az, hogy a haszonbérbevevő a haszonbérbeadónak oly esetekben, amidőn a haszonbér a gabona piaci, vagy tőzsdei árában van meghatározva, ezen a piaci, vagy tőzsdei áron felül még

métermázsánként három pengőt köteles megfizetni. Viszont a bérbevevő a gabona eladás alkalmával a vevőtől megkapja a hat pengő gabonaszelvényt.

A gabonarendelelet feltétlenül eléri azt a célt, hogy a buza belföldi ára körülbelül husz pengő lesz. A rozs pedig legalább is hat pengővel a világpiaci ár fölött lesz a belföldön értékesíthető.

Székely autonómia

A párisi kisebbségi egyezmény a székely nép részére biztosítja azt a jogot, hogy kulturautonómiát szerezhesen és a Székely földből önálló, kulturautonóm testet létesíthessen. A székely nép ezer év óta él a keleti Kárpátok oldalán, s mint ahogy a Kárpátok dacollak ezer év vészviaraival, úgy a székelység is ezer év óta öröklője a magyarságnak, s ezer év óta dacol az idők forgatagával, megtartván speciális jogállását és népi sajátosságait által kidolgozott és ősi eredetiségben megöröztött egyéniségét. A Hargita két lábánál élő és a Hargita, s a keleti Kárpátok közé ékelte székelység sokáig geográfiai corpus separátum volt, csak akkor kapcsolódott be Erdély gazdasági organizációjába, s Erdélyen keresztül Magyarország gazdasági életébe, amikor a hegyláncokat átszelő vasutak kiépültek, s a kincseket rejtő Székelyföld feltárult az anyaország részére. A hatalmas lendületnek indult fejlődést megállította a világháború, s a trianoni békekötés olyan, egy tömegben élő, s 700.000 lelket számláló országot csatoltak Romániához, amelynek osztatlan teste úgy fekszik Románia gyomrában, mint egy szétmorzsolhatatlan szikla a folyó közepén. A sziklát erőművi beavatkozással szét lehet darabolni, de az öntudatos székely népet nem lehet eltüntetni a föld színéről. A trianoni békekötés alkalmával látták a Székelyföld évezredes erejét, s a székely nép szívósságát és elpusztíthatatlanságát, s a béke létrehozói érezték ezt a kötelezettséget, amelyel e geográfiai és történelmi egységgel szemben tartoztak, s ezért mondták ki a párisi kisebbségi egyezményben, hogy a székely népnek joga van a székely kulturautonómia létesítéséhez.

A békekötés óta annyira el volt

foglalta Európa saját nyomorúságával, hogy nem maradt ideje arra, hogy mások sorsával foglalkozzék. Ezért vár megoldásra Európában száz és száz kérdés, s ezért tartozik a függő kérdések sorába Ruzinszko autonómiájának sorsa, az egész Felvidék autonómiájának kérdése és a székelyföldi kulturautonómia ügye. A székely kulturautonómia ügye mindig aktuális volt, de maga a székely nép még soha nem vetette fel a kérdést, mert még látszatát is kerülni akarta annak, hogy az erdélyi magyarság harmonikus egységét meg akarja bontani, hogy az egyetemes Erdély rovására önnállóan akarja megoldani a függő kérdéseket.

Most a romániai választásokkal kapcsolatban felmerült a kérdés, hogy a székelyföldi kulturautonómia ügyét napirendre kell tűzni, hogy Európa népei ezen keresztül is figyelmeztetve legyenek arra, hogy még egyáltalán nincs lezárva a nagy vita, s az autonómiának egész sora vár megnyugtató megoldásra.

Csak az ímént szerepeltek az erdélyi és székelyföldi határörvidéki vagyon ügyei a Népszövetség előtt, s a Népszövetség alig pár hónappal ezelőtt utasította Romániát, hogy a csikvármegyei magánjavak kérdésében keresse a megegyezés útjait. Gensben már megnyitott titokként kezelik a „magánjavak” ügyét, s tudják azt, hogy Románia a székelységgel szemben, ezáltal is elvesztett lett. Nagy csapás volt Romániának az optánsper eldöntése, s hasonló bukás érte Romániát a székely határörvidéki vagyonnal kapcsolatban is, ugyanis Románia kárpótlás nélkül eskonfiskálta volt a székelység vagyonát, s most Geni döntése értelmében vissza kell adni az egész birtokállományt. A székely kulturautonómiát a párisi kisebbségi egyez-

„A MUNKA” TÁRCÁJA

Ami Tarját közelről érdekli.

Hatvannégy szótöbbség. A mozi és környéke. Pécskő-utca. Tyuk-bárány-malac és szén majális. Színház. Távozik a főorvos.

Hatvannégy szótöbbséggel győzött az igazság? Megyénk többi hat kerületének dicsőséges egyhangú választásába, melyben országoshírű nevek és politikusok kerülnek a képviselőházba bombaként csapott be s zuhanyként hatott a 64 szavazati többség. A józanág és megfontoltság hamar egyensúlyba hozta a közvéleményt és méltósággal kezdte a szécsényi kerület helyzetét. Mert nem utolsó dolog az ami a jövőben ebben a kerületben kétségkívül létesülni fog. A képviselő birtokot vásárol és letelepszik választó polgárai körébe. Igaz, hogy időnkint a sziget ország fővárosába rándul politikai ambíciókkal hazája részére és a revisio nagyot lendül angolországi barátai révén. Lord Rothermere és a „Daily Mail” propagandája, Olaszország nekilendülése a Duceval élén, az északi államok Hollandia vezetésével és más sok jóakaró hazánkban a „Justice for Hungary” érdekében nem is tekintve az ország szervezett revisio alakulatait, melyek régóta működnek ez irányban. De mit értek el? A frappáns hatást és a nagy ne-

Hatvannégy szótöbbség megállapításával nem értünk mindenben egyet. (Szék.)

kilendülést a revisio kérdésébe a szécsényi kerület fogja meghozni. Mielán sorakozik hozzá a hadikölcsön valorisátójának kérdése, melyet eddigelé dacára az országos mozgalmaknak, tekintélyes szakfértiák hozzászólásainak a képviselőházban és a hadikölcsön tulajdonosok organizációinak alig vagy semmit sem haladt előre: most a 64-es szótöbbség megindítja a harcot s ezer és ezer hadikölcsöntulajdonos, árva, özvegyek, rokkantak szeme tekint a padok felé, hol a 64-es szótöbbség képviselője erélyes fellépésével hamarosan megoldja a régóta vájdud országos kérdést. E két fontos mozgalom erélyes megindítása köré sorakoznak az anya és csecsemővédelem, mely actionál az orvosok receptet írnak; az ország anyagi fellendülésének kérdése, a nógádi utak rendbehozatala, hogy akár 10 autót haladhasson egymás mögött; a bihetetlenül elhanyagolt elemi iskolák rendbehozatala, a nép az Istenadta nép száználmas ügyeinek helyes mederbe terelése a végül az erélyesen odakiáltott inlelem a költségvetés némely tételeinek túlméretezése felé olyan széles hatáskörű mozgalom megindítását jelzi, mely nem a hebehurgya „vakul magyar” szócata, de kézzelfogható valóssággá válik majd mindazok, kik irigy, méltatlan, kiligurázó kedvvel kísérték a szécsényi kerületi választási mozgalmakat befogják látni, hogy ez a kerület rátalált apostolnőjére és a keresztény szociális ér-zék agitációja révén megleremti a minta

kerületet. De addig míg ez álmok mind valóra válnak gyérünk a mozi környékére és fejezzük ki a mérnöki vezetésnek, szervezésnek, elgondolásnak a méltán megé demelt elismerést s ha még aztán érdeklődünk utunk elcsalogat az itten megügyelt változások nyomán a Menház-utca majdnem Aladin varázslámpája által előidézt változások színterére gyérünk el megegyeszer a Pécskő-utca, sokaknak kedvenc utcájába, mely magába rejtgeti a jövőbeli kialakulás romantikus művészi megoldásai között az egészségügyi kérdés helyes mederbe (id est: betoncsatorna) való terelését is...

Micsoda jövő terül el majd a gyermekjátékszótér egyik hegyoldali magaslatára felé a Polk terraszt táján hol nemrégiben zajlott le a „tyuk-bárány-malac-szén” majális. A tyukok kodácsolnak, a bárányok bőgettek, a malacok visítottak és a szén fekete gyémántos, hideg büszkeséggel tekintett körül s kiálltatta világát: minden gyönyörűséget, mely a gyermekjátékszótér és környékének csodás megteremtését csak általam a szén őfensége által (még a második emeleti szépasszony szeme is) létesíthetett, mert ha én nem jelenek meg, talu vagy még most is kedves barátom Salgótarján, vagy legfőlőbb nagyközség. A majális különben kitűnően sikerült. Zajos megjegyzések, jókedv, jóellátás, sőt egy pár vállalkozó fiatal pár még táncra is perdült a nem éppen fényesre csiszolt polki pádimentumon. A majális emléke szürkült és megjelentek a

hirdető oszlopokon a Halmi színtársulat plakátjai. Kedves ismerőseink az új színjátszó terembe az iparoskör e célra átalakított helyiségébe vonultak be. A közönség a legjobb emlékektől eltelve szíves Istenhozottal köszöntötte őket, de csak a Lámpaláz előadásakor télt meg a terem. A zenés bohóságban van lámpaláz elég, talán sok is és a szöveg nem takarékoskodik a pikáns-eroticus jelenetekben és közbeszólásokban s mégis a vége felé is az előadásnak alig derül ki az igazi férfi. Vagy jobb ezt nem is tudni persze a tudás biológiai értelmében. Ilonka és Baba mindenben segítettek egymásnak nemcsak énekekben, táncban, tolettékben, de a lámpalázban is és a derék állítólagos férfi, ki végre csakugyan a feleség sabinok injta elrablását, a közönség frenetikus tapsaira újra elrabolta Ilonkát, amely productio nemcsak a tánc, jazz — művészi lejtésével, — ugyan, de hogy elcancanozásával váltott ki a közönségből hangos jókedvet, hanem a derékon kapott illu feleségnek a kulisszák mögé való becipelésével is. Ezt a fenomenális, bájos, graciosus, fintal, kedves teremlést valóban csak elrabolni lehet. A Lámpaláz szövege Keleti újszakák lázas álmainak sex appeal, modernizálásból szövdött. Zeneje friss, pattogós, érzéki és hogy a ropogós jelző se hiányozzék ezt a friss, csárdásszerű magyar-izos melódia váltotta ki. A tangó előadását bájos melódiával nem feledjük el. Távozik körünkől több évtizedes,

A helyzet magaslatán.

Az éjszakai minisztertanács három-napi bankszünetet rendelt el, amely napokon bármely magánjogi kötelezettség tekintetében az adós sem köteles fizetést teljesíteni. E rendelkezés folytán semmiféle bank, vagy egyéb pénzintézet és hitelügyletekkel foglalkozó cég nincs jogosítva belevételné, vagy egyéb hitellezőnek július 14., 15. 16-án kifizetéseket teljesíteni. A kormány erre a három napos bankszünetre a Németországból érkező hírek alapján, valamint a bási Nemzetközi Fizetések Bankjának tanácsára határozta el magát. A bankszünet átmeneti óvintézkedést jelent arra a rövid időre, amíg az európai pénzügyi helyzet a helyzet kitisztul és nevezetesen: amíg Németországban a pénzügyi krízis tetőfokán túl jutott. Erre alapos kilátás van, mert a világ legnagyobb jegybankjai, valamint magánbankjai Németország megmentésére összefogtak és a Nemzetközi Fizetések Bankja ugyancsak hajlandó támogatni a Német Birodalmi Bankot.

Németországban a mostani válságot tudvalevőleg a második legnagyobb német magánbank fizetési nehézségei patantották ki, amelyek abból fakadnak, hogy a külföldi tőke és főleg a francia piac e banktól rövid három hónap alatt 650 millió márka rövidlejárati hitelt visszavont. Köztudomású, hogy a francia tőke a németországi hitelek felmondásával politikai nyomást akar gyakorolni Németországra, hogy ckként reakényszerítse a német-osztrák vámunióról való lemondásra. Hogy milyen tervszerűen dolgoznak össze a francia politika és a francia pénzügy az kiderül abból, hogy rövid néhány hó alatt a német gazdasági életből a francia bankok négyezer millió márkát szivattyúztak vissza. A Hoover-féle jóvátelet moratórium egy esztendőre mindössze körülbelül 900 millió márka fizetésére ad halasztást Németországnak, de a francia tőke válaszul ennek az összegnek több mint négyszeresét vonja ki hirtelen a német gazdasági élet vérkeringéséből. Természetes, hogy be kellett állania a legélesebb krízisnek. Ugyanezt a receptet alkalmazták azonban a franciák Ausztriával szemben is, amelynek legnagyobb bankját és ezzel az osztrák gazdasági élet háromnegyed részét a hitelek hasonló visszavonásával a legsúlyosabb helyzetbe juttatták. Ausztrián az Angol Bank segített, 150 millió shilling gyors-hittel.

Amikor a szomszédban ég a ház, a magyar kormány nem nézhetle tényleg a nemzetközi pénzügyi piacokon lejátszódó komoly eseményeket és kötelességéhez híven nyomban hozzáfogott ahhoz a védekezéshez, amelynek célja megakadályozni a külföldi pénzügyi krízisnek áttérjedését a magunk területére. Belső pénzügyi, vagy gazdasági okok ilyen intézkedést nem tettek volna szükségessé, mert hiszen a magyar gazdasági élet, bankjaink, ipari és egyéb vállalatok összesen alig tartoznak a külföldnek rövidlejárati hitelek fejében annyival, amennyit egymagától a válságba került német Danabanktól a franciák egy hónap alatt: június folyamán visszavontak. A magyar pénzintézetek és vállalatok, amelyek a Nemzeti Bank előrelátó gondoskodásából már a múlt hónapokban tetemes külföldi hitelekkel fizettek vissza és viszont nem vettek igénybe felajánlott rövidlejárati külföldi kölcsönöket, ma már mindössze csak körülbelül 300 millió pengővel adóssai a külföldi pénzügyi piacoknak, rövidlejárati kölcsönök fejében. Ez az összeg pedig egyáltalán nem haladja meg a magyar gazdasági élet anyagi erejét. Ezenkívül nálunk a tartozások és a kockázat számos pénzintézet között van eloszlva egészen és nincs egyetlen egy olyan bank sem, amely az ország gazdasági szervezetének egy tulságosan nagy részét kontrollálná. Spekulációs túlterhelés pedig nálunk egyáltalán nem fordult elő, aminek az is a bizonyossága, hogy a bankok erőteljesen megállították a helyüket és nálunk tömeges vagy jelentékeny bankbuktás nem következett be.

A magyar hitelszervezet alapjai tehát rendületlenek és ez a mostani háromnapos szünet nem egyéb mint lélekzetvétel a nagy feladatok további teljesítésére. Nálunk eképen a bankok és a központi hitelintézetek: a pénzügyi forgalom értékeire a Nemzeti Bank csak úgy a helyzet magaslatán állanak, mint a kormány, amely keilő pillanatban felismerte a gyors cselekvés szükségességét. Ez a hirtelen, céludatos összefogás nem tévesztheti el a hatását a közönség széles rétegeiben. Mindenki azzal hajthatja nyugalomra a fejét, hogy vagyona, tőkéje, megtakarított lillerei jó kezekre vannak bízva és hogy a külföldi válság elhárítása elé a kormány ébersége felépítette a védőgátakat.

peknek, pedig ezeket a francia frank sohasem duzzasztotta s reméljük nem is fogja sohasem boldogga tenni.

A városi uszoda forgalma a rendkívül forró napok alatt természetesen zúfolásig megnövekedett. — Ez a zúfoltság azonban igen sok megjegyzésre és panaszra is ad okot. — Sok a panasz az úgynevezett közös napok túllengése miatt, amikor akarva, — nem akarva is néha hangos, néha csendes erkölcsi kritikák hangzanak el. A kabinok elosztása is sok panaszt hallatt, ahol is gyakorta megtörténik, hogy idegenek kerülnek azonos kabinokba, megtörtént, hogy serdülő fiúk és leánykák is közös kabinba szorultak. Az eléggé borsos fürdőárak mellett divatba jött a magános kabinoknak borra való rendszerrel való megszerzése is. Pedig a városi uszoda, ha versenytárs nélkül is áll, — nem csupán nyereszkeskedésre szolgáló üzlet, hanem közegészségügyi intézmény is. Azért nem ártana, ha az arra illetékes tényezők néha bepillantának az uszoda üzemébe.

A moratórium egy pillanatra meg hőkentette a pénzintézeti betétek tulajdonosait, de izgatóság hatott az egész közvéleményre is, mert mindenki azonnal arra gondolt, hogy minden pengője értéktelenné vált. — A félelmet a közelmúltban szomorú korona pénzváltása keltette fel. — Ha a múltakhoz hasonló bajok volnának, úgy a lakarékösszágnak immár semmi célja sem volna. De itt ép az a törekvés, hogy a szemérmellen spekulációt csirájában elfojtsák és ne legyen mód arra, hogy a nemzeti tőke külföldre vándoroljon és minden szorgalmasan összegyűjtött kis tőke is teljes paritású értékében maradjon meg. Félelemre ok nincsen. Kormányunk éles előrelátással már csirájában megakadályoz minden oly lehetőséget, mely a pengő elérteletlenítését vonhatja maga után. A közép-

európai népek valuta, vám, hadikárpót-lás és jóváteletli harcában a magyar Pengő bala Istennek győztesen állotta meg helyét s azt nem engedjük elpengetni.

Elkövő. Boskó Irma és Hegyi Pál a Rima tisztviselője f. évi július hó 18-án d. e. fél 11 órakor tartották esküvőjüket a budapesti VII. kerületi „Regnum Marianum” kápolnában.

Drágább lett a kenyér. Kilonként 8 lillérrel emelték a sütőmesterek a kenyér árát, ami annyit jelent, hogy ezen elsőrendű élelmicikk ára 25%-kal emelkedett, Szomorú jelenség ez a közörmény nemcsak a még tényleg dolgozó munkásságra, de különösen a munkanélküliekre, akik a helyzet javulása helyett annak csak súlyosabbra fordulását érzik. A kenyéráraknak ily hirtelen és nagy arányú emelése nem lehet indokolt akkor, midőn az amugy is alacsony terményárak mellett olcsó liszt, rendkívül alacsony munkabérek mellett sok és olcsó munkaerő és bő piac áll a sütők rendelkezésére. A budapesti kenyérüzemek ezidőszert még a régi árakat tartják s úgy látszik, az áremelés nem is történik meg általánosságban, mert a hatósági kenyérárak a régi kenyérárak mellett is gazdaságosan folytathatják üzemüket és hathatósan korlátozzák a magánüzemek áremelését.

Eladó 2 dr. festéklő gép, egy kisebb és egy nagyobb. Nagyobb mennyiségű szatínóber, pompei vörös, fekete, angyal vörös és még többféle festék olcsón eladó. — Érdeklődni lehet Kovács Sándornál Fő-ucca Tátra-vendéglőben.

A drégelypalánki református egyházmegye évi rendes közgyűlését július 14-én Nagymaroson tartotta. A megüresedett egyházmegyei főügyési tisztségbe az egyházmegye lelkészi kara és világi tagjai egyhangulag dr. Varga Kálmán egyházunk szeretett főgondnokát választotta.

Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűvíz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a beltartalmat kiméletesen távolítja el.

Walter magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire.

Vidékieknek levelező oktatás. A szeptemberi és decemberi vizsgákra már most jelentkezétek. Budapest, Rákóczi-ut 51.

Gondterhes magyar mezőkön keresztül...

Írta: Tóth Máttyás dr.

A nap sugarai még óvatosan ébresztgették az alsó Uj-telepet, amikor hátizsákkal a vállunkon iparkodtunk az állomás felé. Fejünkben háromhetes szabad-ságunk programja zsongott nagy vonalakban, részletesség nélkül. Hegyek, erdők világa integetett élénk, virágos rétek patakja muzsikált fülünkbe. Ezzel a zenével szívünkben indultunk... — A Mátra alján vitt az utunk. Hűs erdők illata csapott a szellőzetlen vasúti kocsiba, le nem vettük tekintetünket a kéklő hegyoromról. Csak néha jajdult fel a szívem, amikor a dülő utak porában egy-egy fáradt paraszt szekér poroszkált, Gondterhes, nélkülöző magyarok, táplálatlan, zörgőcsontu gebék. Itt a szépségek vidékén olyan szomorú, vigasztalan folt... A kis állomáson kocsit várt ránk. Keménykötésű, napbarnított magyar kőszőntőt a bakról. És mentünk, mentünk az erőtlén, kiszikkadt hevesi határban: a Mátrát a hátunk megett hagyluk. Lovaink előtt termépsusztító sáskák pattantak, kocsink kedvetlenül csapkodott utánuk. Aztán kérdeztem tőle egyet-mást. Valakol Szibéria jégmezőin raboskodott hosszú évekig. Értelmes, tapasztalt beszéde volt. Olyan szívesen elhallgattam, pedig a távolból a Bükk is élénk toppant s ilyenkor új hangok szavára figyeltek. Elgondoltam, mennyi küzdelem, megpróbáltatás van ennek a harázdas magyar-nak a háta megett. És hány ilyen magyar van a fehérfalú, zsupfedes poros falukban. S ez a faj nem bírja már a terhet, éheznek Kánaán földjén... Amerre jártunk, talán aranyhegyek zuannyadtak alattunk, gyógyító palak vízában gulya gázolt, a szélid lankások oldalán szőlő virult. Erre terem a bor, amelyből vala-

mikor a félvilág dalolt s most nem kell senkinek. Előttünk sáskanyajak rebbentek, elhallgattunk a perzselő napon s a kincses Bükk és a Mátra, mint valami embernemjárta ósvadon várta a Megváltóját. Egyik hegyhátról az egri érseki templom kupolája ragyogott fel... Eger, Putnok, Miskolcson át mindenütt a Bükk tövében, a Bükk szívében, Lillafüredre érkezünk. Az alkonyatban csodás panoráma fogadott. Jobbról a Hámori tó csillogó vize, balról a Szinva vizesés zuhogó lénsége, középen a hatalmas Palota szálló várszerű kitérőse, köröskörül a koszorú hegyek. Nem, ebben a lenyűgöző pillanatban nem haragudtam érte, hogy Lillafüred, ha még annyi pénzzel is, de megépült. Szébb helyet elképzelni sem lehet. Hanem a középosztály számára készült klimatikus helyen, a Palota szálló gyönyörűsége személynként kb. napi husz pengőbe kerül. Még szerencsém, hogy arra az egy weekend éjszakára sem vitt be a vágy, a fényes termekbe, hanem a Lilla szálló egyszerűbb, de olcsóbb berkeiben pihentünk meg. Itt 5 pengő 4 lillért fizettem egy ágyas, diványos szobáért, enivaló meg a háltizsákunkból került ki. De szomorú volt látni, hogy milyen kevesen lézengtek a rendkívül gondozott több mint egy kilométer hosszúságú parkban, az izlés és a virágok ocaánja között. Hol volt innen a középosztály? Valahol íróasztalok mellett görnyedt, vagy szegényes otthonát szabadsága alatt is el nem hagyva, egyedüli szórakozásként szalonát sütött egy fa alatt. Mert a magyar paraszttal együtt haldoklik a tisztviselő osztály, tönkre megy kereskedő, iparos. Uram Isten, mikor lesz megállás? Hátizsákokkal a vállunkon távolodtunk a hegyektől. A megfogott háltizsák mintha valahogy nehezebb lett volna. Mert képzeletemben a sáskák még ott gunyolódtak az elcsüggedt magyarral s valahol szalonnasütés közben kicsordult valakinek a könnye. Később a vonatról láttuk. Hullámozó buzatáblák rakódtak keresztbe. Kedvvel csillant a kassza markos kezekben. Ringó derekak hajladoztak a marok után. Gyűlt, gyűlt a kereszt. Mint a magyar feltámadás szimbóluma sorakozott a kenyér, az álmódó magyar pusztákon, hogy jusson belőle mindenkinek.

Elhíjasodásnál, közsvenynél és cukorbetegségnél a természetes „Ferenc József” keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését és előmozdítja az emésztést. Az anyagcserebántalmak gyógyító eljárásainak több kutatója megállapította, hogy a **Ferenc József** víz-kúra nagyon szép eredményre vezet. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszer-tárakban, drogeriákban és fűszerüzletekben kapható.

Nagyállomás mellett 200 □-öl terület olcsón eladó. — Kluka Pál, Salgótarján.

A magyar pilóták sem maradtak el a nagyhalalmak repülő teljesítményei mögött. Sőt, ha a magyarság mai szomorú helyzetét tekintjük, határozottan nagyobb az eredmény, mert hiszen az anyagiak előteremtése s a repülőgépek hiánya miatt csaknem lehetetlenül nagy feladatra vállalkoztak, melyet az egész világ ámulatára fényes sikerrel oldottak meg. Szeret meglepő testvéri szívvel köszöntjük Endresz György és Magyar Sándor pilótákat, akiknek városunkban is van ismerőse.

HIRESSÜNK
A Munka
politikai hetilapban.

Kerületi leventeverseny.

A kötelező testnevelésről szóló törvény alig 6—7 éve látott napvilágot s az ennek nyomán megszervezett leventeversenyek alig 5—6 évre tekinthetnek vissza. Ez az öt-hat év azonban mérőjelző köve az ifjúság nevelése terén elért szebbnél-szebb eredményeknek.

Amilyen nehezen ment át a közfudatba ennek a törvénynek hasznos és célszerű volta, amilyen emberfeletti nehézséggel kellett megküzdeni a kezdet kezdetén, hogy levente egyesületek létesüljenek s ezek keretein belül hasznos és komoly munka induljon meg, annál meglepőbb, annál csodálatosabb az a bámulatos eredmény, mely ennek a komoly és céltudatos munkának az örvendős következménye. Ma már kerületi leventeversenyekre is gondolhat a testnevelési felügyelőség s ma már bátran kiállhat a levante a közvélemény ítélőszéke elé is s ott lehet tanubizonyítást fejtettségéről, rátermettségéről és arra valószínűségről.

Örül a lelünk s szívünk egy szebb jövőbe vetett hit reménysége dobogtatja meg, amikor az emberiség holnapját, a jövő élet folytatóját, a nemzet reményét és virágát a becsületes küzdelem porondján látjuk. És aki végignézte a dorogi levante versenyt, aki végighallgatta vitéz Kalándy Imre tábornok lelkes beszédét a győztes levantékhoz, aki látta a győztesek ragyogó arcát, az felejthetetlen benyomásokkal távozott el Dorogról...

Dorog Esztergom vármegyének egyik nagy községe s a vármegye egyik legvirágzóbb bányatelepe. Van itt mészkőtelep is és a barba szénből való benzinyártásra való berendezkedés most van a megvalósulás stádiumában. Maga a község négy és félezer lakosával tulnyomórészt munkásokból áll, mert 2000 katasztrális hold területű határ képtelen ennyi embert eltartani. Itt tehát csak kisebb része foglalkozhatik a lakosságnak mezőgazdasággal.

A dorogi bányatelep a Salgótarjáni Köszénbánya r.-t. tulajdona s alig van még egy bányatelepe a salgótarjániak, amely ilyen tökéletes berendezésű bányatelep volna. A vasúti állomástól balra, a dunai oldalon épült fel a telep, melynek csinos, tágas, szellős, egészséges levegőjű házai egész kis külön falurészt alkotnak. Hatalmas nagy térséges épült fel a munkásokthoz, melynek hatalmas földszinti terme s a még hatalmasabb méretekkel bíró emeleti terme valóságos csodálatba ejti az embert. Kár, hogy az emeleti rész még nincsen teljesen elkészülve s rendeltetésének átadva. A hatalmas munkásokthoz előtti park gyönyörűen gondozott rész — s valamikor még díszes, büszkesége lesz a dorogiaknak.

A telepen minden irányban szép tágas, fásított utcák vezetnek majd nyugat felől a vasutas házak és az épülő szép kis román stílusú templom emelkednek. A templom a bányász lakosság és vállalat adományaiból épül s a 103.000 pengős templom valósággal díszes lesz a különben is szép bányatelepeknek.

A munkásokthoztól mintegy 8—10 percnyi távolságra van a bányatársulat teljesen modern, 400 méteres sportpályája — hatalmas, mintegy 1000 embert befogadó tribünjével, zenekari tornyával sportházával és buffetjével.

A sportpálya keleti részén van a tisztúszoda és strandfürdő tornyos sütőházával. Ennek folytatását képezi, de teljesen elkülönítve a munkások uszoda, mely 50 m. hosszú és 25 m. széles.

Ugy a tisztviselőknek, mint az alizisteknek, munkásoknak egy-egy szépen berendezett tennispálya is rendelkezésére áll, majd a sportházban állandó tornatanár képezi ki az ifjúságot a sportminder ágában.

Ezeknek az intézményeknek a berendezése egyenesen bámulatba ejti az embert. Micsoda lelkes, megértő, szociális érzékkel bíró vezetője lehet ennek a bányatelepeknek, aki az ő munkásairól, a munkások gyermekeiről ilyen felelősen szép megértéssel gondoskodik. Milyen fenkölt gondolkodásra vall a tökéletről, hogy nemcsak ridegen a munkások használatának politikáját folytatja az ő alkalmazottjaival szemben, de egyúttal gondoskodik a munkások szellemi és testi erejének fejlesztéséről is. És ez a megértő gondoskodás meg is termi a jótevényt, a jó munkát is.

Nincs baj a dorogi munkásokkal — mondják — mert itt mindene megvan, ami csak szükséges ahhoz, hogy az a munkás jól érezze magát. Itt nincs elhagyatva a munkás ember, — itt nem éri oly sulyal az élet mostohaságát mert minden intézmény, minden alkotás a munkásság iránti szeretet melegét sugározza.

Nem akarok itt párhuzamot vonni más bányatelepek tökéletesebb berendezése, felszerelése s más egyéb tekintetből, csupán azt állapítom meg, hogy annak a munkásnak érezni kell, hogy nemcsak eszköznek tekintik, aki a kincseket kihalozza a földből, hanem embernek is, akinek vannak az ő emberi méltóságát jellemző olyan szellemi és testi szükségletei is, amelyeket kielégíteni a tökének legszentebb emberi kötelessége.

Beszéltem munkásokkal, akik mind a legteljesebb megértéssel, meleg szeretettel emlílik feljebbvalóikat s józan belátással a rendkívüli körülményekben keresik a nehéz megélhetés súlyos bajait s okait.

Julius 11-ikén az előmérkőzések, a selejtezők történtek meg. Felejthetetlen látvány volt, amint a hatalmas tribünt megtöltötte Dorog község gyermekerege. Volt ott vagy ezer gyermek, mind lázas izgatottsággal várta a küzdelem kimeneteletét.

Másnap, vasárnap reggel a versenyző levanték a dorogi r. kath. templomba vonultak, ahol szent misén vettek részt. — Ezután megkezdődött a felvonulás.

A diszpáholyban helyet foglaltak: dr. barátai Huszár Aladár Esztergom vármegye főispánja, szenkveci Palkovics László vármegyei alispán, vitéz Kalándy Imre tábornok, vitéz Ádám Imre és Bosnyák József ezredesek.

Ott volt Dorog község intelligenciája, polgársága és a hazai bányászok kivétel nélkül mind — úgy hogy a hatalmas tribün zsúfolásig megtelt s még ezen kívül is alig lehetett mozogni a hatalmas sportpálya jobb oldali sávjában.

Nagyon szép egy ilyen levante verseny, csak végtelen nehéz eldönteni, hogy a budapestiek közül ki a levante s ki valamely sport egyesületnek már ismert bajnoka. — Versenyzett ott pl. egy bajszos junior is, de hát azt mondta, hogy ő 1914. évben született.

A vidéki, falusi levanték soha sem fogják tudni felvenni a versenyt a sokkal fejlettebb és képzeltebb városi levantékkel — de legalább arra kellene törekedni, hogy az ilyen versenyeken kizárólag és tényleg csak levanték vegyenek részt.

Nógrád és Hontvármegye levantéi közül díjakat nyertek:

Junior 800 méteres síkfutás. Második díj Csekey Sándor 2 perc 13.8 mp. 1500 méteres síkfutás, második díj: Schütz János 4 perc 48.6 mp.

Szenior. 1500 méteres síkfutás második díj Nieveit Ferenc 4 perc 28.8 mp. Buzogánydobás. Junior. Negyedik díj Kosuta Béla 7 ponttal.

A 4x100 méteres staféta futásban harmadik díjat nyertek: Ujj Gyula, Szabó György, Szilfika Géza és Csekey Sándor.

A 4x400 méteres staféta futásban díjakat nyertek: Stefka János, Pampurik Béla, Vertich József, Deák István.

Cs. S.

Beiratkozások az egri érseki jogakadémián. Az egri érseki jogakadémián az 1931—32. tanév I. szemeszterére szóló beiratkozások 1931. szeptember hó 1-én kezdődnek és 12-én végződnek. Azok a joghallgatók, akik késelelmüket alapos okhál igazolják esetleg utólagos beiratkozásra szeptember hó 30-ig nyerhetnek engedélyt. Beiratkozni azoknak, akik még nem voltak hallgatói az egri érseki jogakadémiának, csak engedéllyel lehet, amelyért írásban kell folyamodni. A felvételi engedélyt kérő folyamodványokat 1.60 P. okmánybélyeggel ellátva 1931. augusztus hó 15—31. között kell benyújtani a jogakadémia igazgatóságánál. (Eger, Lyceum.) Minden folyamodónak a következő eredeti okmányokat kell folyamodványához csatolni: 1. születési anyakönyvi kivonat; 2. középiskolai érettségi bizonyítványt, más főiskoláról jövők részéről lecke-könyvet és távozási bizonyítványt; 3. megfelelő erkölcsi magatartásról tanuskodó s nem-

Megérkeztek az újabb divatujdonságok

Donászy Viktor MAGYAR DIVATÁRUHÁZÁBA! Legújabb divat!

Bemberg selymek a legdivatosabb mintákból, dus választékban.

Nagy választék fürdőruhákban és sapkáknban.

Aki nálam veszi a híres G. F. B. harisnyáit, minden pár harisnyához ingyen kap egy kis bőröndöt!

Minden pár G. F. B. harisnyáért jótállok! Utazóbőröndökből nagy választékot tartok!

Teljes tisztelettel:

DONÁSZY VIKTOR

„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

A híres „G. F. B.” harisnyák lerakata.

Teljes tisztelettel: Donászy Viktor Magyar Divatáruháza Salgótarján.

zethűség szempontjára is kiterjeszkedő rendőrségi, illetve előjárósági bizonyítványt (valamely hazai középiskolában a múlt fél év végén letett érettségi vizsgálat alapján felvételt szándékozik részére ezt a bizonyítványt a középiskola igazgatója állítja ki); 4. közhatósági bizonyítványt a szülői vagyoni helyzetéről, állásáról, foglalkozásáról és arról, mióta laknak jelenlegi lakóhelyükön, az előtt hol laktak és mivel foglalkoztak; 5. ha a folyamodó hadiárva, erről szóló hatósági bizonyítványt, ha pedig a folyamodó atya harctéri szolgálatot teljesített, a Károly-csapathoz tartozó elnyeréséről tanuskodó igazolványt; 6. azok, akik legalább egy éven át mint karpaszományosok katonai szolgálatot teljesítettek, ezt a tényt csapatparancsnokságuk bizonyítványával tartoznak igazolni. Szegénysorsu, kiváló szorgalmu, előmeneteli s erkölcsi magaviseletű hallgatók fél, sőt egész tandíjmentességben is részesülnek. Vagyontalan közlistviselők szabályszerű előmeneteli gyermekei, végül vagyontalan árvák és menekültek: tisztviselői tandíjkezdvezményt (50 %), továbbá minden tekintetben érdemes és rászorult folyamodók a Menza Akadémián ingyenes, illetőleg kedvezményes étkezést nyerhetnek. Tandíjmentességért és menzai ellátásért legkésőbb szeptember 12-ig kell benyújtani a Jog- és Államtudományi Karhoz intézett kérelmet indokolt és felszerelt folyamodványokkal. Az előadások szeptember hó 16-án kezdődnek.

94—1931. végreh. szám.

Arverési hirdetmény.

Dr. Holcsek Béla ügyvéd által képviselt Márton István javára 195 P 04 fill. töké és több követelés járulékaik erejéig a salgótarjáni kir. járásbíró 1930. évi 8405 sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1930. évi november hó 14-én lefoglalt 1055 Pengőre becsült ingóságokra a salgótarjáni kir. járásbíró 8616—1930. sz. végzésével az árverés elrendeltetén, annak az 1908. évi XII. t.-c. 20. §-a alapján a következő megnevezett Dr. Holcsek Béla ügyvéd által képviselt Katona L. javára 100 P s jár., Dr. Glöckthal Samu ügyvéd által képviselt Grünér A. H. javára 286 P 90 fill. a jár., Dr. Friedmann Ármán ügyvéd által képviselt Egyesült Magyar Malomipar javára 415 P s jár., Lengyel és Hentesárugár r.-t. javára 51 P s jár., Dr. Gábor Ferenc ügyvéd által képviselt Ferenc Sándor javára 17 P. 86 fill. a jár., Sebestyén M. javára 57 P. 12 fill. a jár., Dr. Lauffer Samu ügyvéd által képviselt Schwartz Jenő javára 125 P s jár., Dr. Pollatsch A. ügyvéd által képviselt Gáspár Vilmos javára 232 P. s jár., továbbá a foglaltai jegyzőkönyvből ki nem tűnő más foglaltok javára is, az árverés megtartását elrendelem, de csak arra az esetre, ha kielégítési jogok fennállnak és ha ellenük halasztó hatályú igénykérés folyamatban nincs, — végrehajtást szenvedő

lakásán és üzletében Salgótarjánban a Kisaponyi-pusztán leendő megtartására határozott 1931. évi július hó 30. napjának délelőtti 10 órája tüzetik ki, amikor a bíróság lefoglalt árúk, kerékpár, cimbalom, 20.000 tégla, 4 méter tönkfa s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzfelvétel mellett, szükség esetén becsáron alul is el fogom adni.

Salgótarján, 1931. évi július hó 5-én.

Török Gyula
kir. bírósági végrehajtó.

Arverési hirdetmény.

Gajdár András fia Pál és társai bárnai csoportbirtokosság ezennel közli, hogy a tulajdonát képező osztatlan állapotban lévő erdő és kopárlegelő területének vadászati joga cca. 350 k. holdnyi kiterjedésben folyó évi július hó 24-én d. u. 2 órakor Bárna községében a legtöbbet ígérőnek nyilvános és szóbeli árverésen bérbe fog adni.

Kikiáltási ár évi 200 pengő. Bántépénz 200 pengő.

Bérlet időtartalma 1931. évi augusztus hó 1-től 1941. év július hó 31-ig tart.

Arverési és szerződési feltételek a salgótarjáni m. kir. erdőhivatalnál tekinthetők meg.

Bárna, 1931. évi július hó 6-án.

Csoportbirtokosság.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

Salgótarján megyei város polgármesteri hivatalától.

7224/1931.

Dr. Förster Kálmán
alapítvány évi kamatainak pályázata.

Hirdetmény.

A nevetem viselő 4000 pengős segélysegélyző alapítvány évi kamata, egy esetleg több, segélyezésre érdemes segélyesorsu salgótarjáni lakos között osztandó szét.

A segély iránt bélyegtelen kérvénnyel pályázhatnak f. évi augusztus 4-ig salgótarjáni lakosok, korra, nemre és válsára való tekintet nélkül.

Salgótarján, 1931. június 27.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

18 Sz. 19 V.

22 Sz. 23 Cs.

25 Sz. 26 V.

A felhők urai.

Hangos kémdráma.

Nyugaton a helyzet

nyugtalan. 6 felv.

Kezdet: szerdán csütörtökön és szombaton este 7 és 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.

A lerombolt élet.

Dráma 8 felv.

A megtört bűnös.

Színmű 8 felv.

Jóni

Jóni

Előbb a Hannát,

aztán a Pannát.